

Hòa hay chiến?

Tác Giả: Lê Mai

Thứ Tư, 12 Tháng 1 Năm 2011 11:47

“Hoà hay chiến” là mọt trong những vấn đề quan trọng bậc nhất trong lịch sử chiến lược ngoại xâm của dân tộc VN ta.

Đôi mọt với kẻ thù tàn bạo, vấn đề “hoà hay chiến” được ông cha ta cân nhắc, phân tích, đánh giá hết sức kĩ càng. Năm 1284, khi quân Nguyên Mông sang xâm lược nước ta lần thứ hai, vua Trần đã mời các bô lão trong triều họp để bàn về chủ trương “hoà hay chiến” – Hội nghị Diên Hồng. Hội nghị Diên Hồng nổi tiếng nhất trong lịch sử không bàn về vấn đề chiến hay hoà hay chiến thuần tuý mà chủ yếu bàn về vấn đề duy nhất: nên đánh hay nên hoà? Và tất cả các bô lão đã đồng thanh hô to “Quyết đánh”! “Ý trời ở đình và lòng dân là mọt” đã tạo nên sức mạnh vô địch, là nguyên nhân đưa đến chiến thắng tuyệt đối các kẻ thù hùng mạnh, bất kể ở đâu thì.

Gần đây hơn, năm 1858, người Pháp chiếm Đà Nẵng, mở đầu cho hơn 80 năm đô hộ nước ta. Những trong đó 10 năm, hạm đội Pháp đã nổ súng cũng ngay tại Đà Nẵng rồi bỏ đi, vì tình thế cách mạng Pháp chưa cho phép quân Pháp hành động ở Viễn Đông. Vậy mà, trong 10 năm ấy, nhà cầm quyền không thấy được cái nguy sắp tới, không biết nhìn xa trông rộng, rút cuộc không làm được gì nhiều để phòng thủ đất nước. Hay họ chỉ lo làm thế phú, viết văn ca ngợi mình, dành tiền để xây cung điện thôi?

Sau khi chiếm đóng Đà Nẵng, người Pháp chiếm đóng Gia Định rồi chiếm đóng luôn ba tỉnh miền đông Nam Bộ. Triều đình Huế không có thế trận phòng thủ công, tiền công để, mà chỉ có thế trận phòng ngự, bị uy hiếp trong việc lập một vài phòng tuyến. Vấn đề lớn đặt ra trước triều đình Huế là: chiến hay hoà?

Ta hãy xem triều đình Huế gặp quy tắc vấn đề lớn, quan trọng bậc nhất này như thế nào?

Nhóm thế nhất, ba ông đại thần, trong đó có Phan Thanh Giản cho rằng, bãi vũ khí binh đao, cho

Hòa hay chiến?

Tác Giả: Lê Mai

Thứ Tư, 12 Tháng 1 Năm 2011 11:47

dân nghèo đói, lũ lụt nuôi sống, thì chiến không bằng hòa, nhưng cần thời cơ cho chiến rồi sau sẽ bàn.

Ba ông đứng trên cao chiến thuật, ngay khi Pháp mới đặt chân lên Đà Nẵng, đã chiến tranh chiến không bằng hòa! Ba ông đứng trên đầu voi Tá Đáng: “giặc Tây thuyán bán súng nháy làm nghá giái á ngoài biển rừng sóng gió, thì ta cũng khó tranh đua với họ. Vậy kẻ sách thì hãy nên lấy thời làm chính. Giá có vàng váng rồi sau mới có thể nói đánh hay hòa được”. Họ sẽ sống to lớn ngoài biển cả. Chưa đánh, họ đã mưu hòa, mà nào có phải kéo quân đi đến nơi nào xa xôi đâu, đánh giác ngay trên đất nước mình kia mà!

Nhóm đình thần thời hai cho rằng: “Há và ta vẫn không gặp nhau, không thể thôn tính nhau, họ chỉ đòi hỏi thờiáng lớn vô biên để no cái sống của họ mà thôi. Chuyện này chúng ta nên chờ qua là vì vậy. Nay chúng ta đã chiến chỉ á Trà Sơn, rồi chiến chỉ á Gia Định; vậy ta phải làm cho cái bình thời kéo dài...Láy ngu ý mà suy, họ mưu hai việc: một là mưu lập phe á Trà Sơn, thu tô thuế; hai là mưu tung người nước họ vào truyền tà giáo...”.

Đó là những nhận định rất sai về ý đồ của người Pháp, quá xem nhẹ nguy cơ xâm lược. Nhóm này nghĩ rằng, nước Pháp á xa nước ta quá, không thể thôn tính nước Nam được.

Giáo sĩ Trán Văn Giàu bình luận: Đát quá! Hà Lan đã thôn tính Ja-va và chiếm quyền ở Nam Đáng từ lâu rồi, Anh đã thôn tính á Đá từ lâu rồi, Lá Táng đã bắt Y-pha-nho thôn tính á lâu rồi. Mà Y-pha-nho, Anh, Hà Lan đều cách xa Lá Táng, Ja-va, á Đá cũng như ta cách xa Pháp vậy. Làm quan đứng trên á triáu đình chúng ta biết việc đó thì biết việc gì?

Nhóm đình thần thời ba xin vua chiến cho quân thời Quáng Nam “lũ lụt thời trách Pháp, hãy lấy nghĩa lý là nói, xem họ nếu chiến mưu thông thờiáng như cũ họ xin bắt á mà họ rút lui thì ta cho giáng hòa cũng chẳng hại gì. Nếu họ đứng trá chiến đánh cũng chẳng hòa thì ta chiến sẽ chiến mà thôi”.

Giáo sĩ Trán Văn Giàu bình luận: Việc thời trách ách! Lấy nghĩa lý mà giáng giái cho chúng! Mong chúng ta rút lui thì ta cho giáng hòa! Còn có khi nào họ? Mà đó là là á áng, chiến tranh của một nhóm á họ nhà vua!

Hòa hay chiến?

Tác Giả: Lê Mai

Thứ Tư, 12 Tháng 1 Năm 2011 11:47

Nhóm đình thần thì tôi còn xin phép hòa đàm nữa kia. Họ nói: “Phép dùng binh phải lấy mình nhân rồi mới phải phó vùi quân cho chết nhục. Nay giặc nhân rồi mà ta thì mất nhục nên vì c đánh giữ rất khó. Hòa vậy là hay sách nhơn hiền nay chính là lúc cho quân nghỉ để nuôi dân. Nếu dùng dai hàng tháng hàng năm, sẽ có bất ngờ xảy ra”.

Giáo sư Trần Văn Giàu bình luận: Sao tôi biết giặc nhân rồi? Có quan văn võ, há chúng mất ai biết rằng từ tháng 4.1859 quân Áo kéo vào bờ c Ý, khi quân Pháp cũng phải rút kéo quân sang bờ phải. Liên quân Anh – Pháp đang bờ sa lầy ở sông Bờ ch Hà, vì vậy Pháp không tăng viện để c Gia Định mà còn phải rút bớt quân đi. Vậy mà bờ là để ch nhân? Còn bờ ta mất cũng sai. Mười năm nay nước Nam có phải đánh đấm với ai đâu? Vì c tranh chấp với Cao Miên xong từ lâu rồi.

Chỉ có một nhóm đình thần dâng sớ bàn đánh là thế nhưng sách, hòa thì nguy c không lường được. Họ lập luận: “Quang Nam, Gia Định, thế đất và tình hình giặc ở thì giống nhau nhưng cũng có chỗ khác nhau một chút. Ở Quang Nam, sông tàu thuyền của Tây còn ít, chúng vào sâu trong sông trong làng thì ta có thể đánh úp được c. Ở Gia Định, thuyền để ch nhiều, gần một biể n, quân ta khó đến gần. Vậy xin cho quân thế Quang Nam phòng bờ nghiêm, để chúng vào sâu trong đất, ta đánh chúng trên bờ để thu toàn thế ng. Quân thế ở Gia Định hãy với các tnh c để phá tàu để ch. Thế quân ở Gia Định đã thế ng thì Đà Nẵng có thể lên để t d p tan quân để ch”.

Nếu tôi triu đình, khuyến khích hòa và thế mnh hnh công và chiến thì trái với, trong nhân dân, khuyến khích chiến chiến mnh hnh. Ông Nghị để c hnh Nam Định đem 300 quân đi bờ vào Quang Nam đánh giặc, giặc rút khỏi Đà Nẵng, hãy xin đi thế ng vào Gia Định; vua không cho, bờ trở v. Khp n nh nhân dân thế ng nghỉ hòa, gọi ki nh nghỉ lên triu đình, đòi phải đánh. Nhà vua bờ Trần ng Đăng Qu: “Lời bàn của công chúng sôi nổi như thế, thì làm sao?” Ông này tâu: “Mất ch hòa, xảy ra có làm; nhưng đó là sự quy nh nghị một thế gian, không phải không thế ng có”. Để để c tôi hỏi ý ki nh của Nguyễn Tri Phnh, ông này cũng có t tnh thế t bờ ch nghĩa: “H thế y lnh c nhnh thế a, súng tinh, ng nh li u, quân ta nhất, thành ra thua, thế y bờ để u không bờ với quân để ch. Quân thế ch có 3.200 ng nh, không để dùng, gi cũng thế ng nh, nói gì đánh”.

Giáo sư Trần Văn Giàu bình luận: Không có quân mà nói như thế đó! Đình thần, quan võ, nhà vua để u s để ch, không dám đánh, không quy t thế ng, thì bờ binh sẽ đánh thế ng làm sao? Quân thế có 3.200, dân quân các tnh kéo v Gia Định hàng m y v n, trong lúc quân Pháp nh u lúc để i mất phnh mnh cái s 3.200 đó!

Hòa hay chiến?

Tác Giả: Lê Mai

Thứ Tư, 12 Tháng 1 Năm 2011 11:47

Lịch sử cho thấy, quy tắc sách “hòa ngh” của triều đình Huế đã đưa đến sự đầu hàng và mất nước vào tay người Pháp trên 80 năm.

Đến kết thúc, tôi lại nhớ chuyện xưa, đời Tam Quốc, Tào Tháo đem 100 vạn quân sang đánh Giang Đông. Trong khi nội bộ chia làm hai phe chủ chiến và chủ hòa, Tôn Quyền vốn là người do dự, không quyết định nào, may có Khổng Minh Gia Cát Lượng nói khích, Tôn Quyền mới quyết đánh. Và trận đời chiến Xích Bích nổi tiếng trong lịch sử đánh tan trăm vạn quân Tào vốn còn vang vọng.